

WRC

An Coimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre
Workplace Relations Commission

**Трудови права на
сезонните работници в Ирландия**

Какво е сезонен работник?

Сезонен работник е лице, което изпълнява сезонна дейност за ограничен период от време, обикновено в сектора на градинарството или селското стопанство. Други сектори като туризъм и строителство също са възможни.

В тази категория попадат и служителите, наети чрез агенция, за да извършват сезонна работа.

Работниците на сезонна работа имат пълен достъп до разпоредбите на трудовото законодателство и до реда и условията за наемане на работа, гарантирани от законодателството в Ирландия.

Какви са правата на сезонните работници?

Законно наетите сезонни работници имат същите права и защита като всеки друг работник съгласно ирландското законодателство.

Най-общо, трудовите права на сезонните работници включват следното:

- ▶ Получаване на документ в писмен вид с условията на работа или писмен трудов договор и писмена декларация с петте основни условия в рамките на пет дни от започване на работата
- ▶ Получаване на писмено извлечение за заплащане (фиш за заплата)
- ▶ Възнаграждение в размер най-малко на националното минимално възнаграждение
- ▶ Ползване на годишен отпуск и официални празници
- ▶ Работа, възлизаща (средно) на не повече от 48-часова работна седмица
- ▶ Получаване на премийно плащане за работа, извършена в неделя
- ▶ Ползване на прекъсвания/периоди за почивка
- ▶ Получаване на минимално предизвестие за освобождаване
- ▶ Работа в безопасна и здравословна работна среда
- ▶ Право на неприкосновеност на личния живот и упражняване на лични развлекателни дейности
- ▶ Регистрация като служител в данъчната администрация и министерството на социалната закрила
- ▶ Недискриминация поради пол, семейно или гражданско семейно положение, възраст, увреждане, раса, сексуална ориентация, религия или принадлежност към общност на travellers
- ▶ Незадържане на личните документи (напр. паспорт, лична карта, шофьорска книжка и т.н.) от работодатели
- ▶ Равни права за работещите на непълно работно време, за работещите на срочен договор и за наетите чрез агенции за временна заетост
- ▶ Специална защита за работещите млади хора
- ▶ Права, свързани с майчинството

Нарушения на законни права от страна на работодателите могат да възникнат или поради умисъл, или поради липса на познания за правните задължения. Независимо от начина, по който са извършени нарушенията, те могат да включват престъпления, които биха могли да доведат до наказателно преследване на работодателите.

На какво възнаграждение има право служителят?

Националното минимално възнаграждение е законово определената минимална ставка на час, която трябва да се изплаща на служителите и варира в зависимост от възрастта и опита на служителя. Това не ограничава работодателите и служителите да договарят ставка, надвишаваща законоустановената минимална ставка. Текущите ставки (към 1 януари 2022 г.) са, както следва:

Възраст	Почасова ставка	% от националния минимум Заплата (национално минимално възнаграждение/ НМВ)
Под 18	€ 7,91	70 % от НМВ
18 години	€ 9,04	80 % от НМВ
19 години	€ 10,17	90 % от НМВ
Национално минимално възнаграждение	€ 11,30	100 % от НМВ

Като се раздели брутното възнаграждение на общото работно време, се определя ставката на час, заплащана на наетото лице. Брутното възнаграждение може да включва следните надбавки за храна и/или квартири, когато работодателят ги предоставя на наето лице:

- ▶ Само за храна: € 1,01 за всеки изработен час
- ▶ Само за настаняване: € 26,70 седмично или € 3,81 дневно

Какви са правилата за работното време?

Максималната средна работна седмица за сезонните работници не може да надвишава 48 часа. Това не ограничава нито една работна седмица до 48 часа. От друга страна, когато се усредняват за период от 4 месеца, отработените седмични часове не трябва да надвишават 48 часа.

За часовете, отработени в неделя, е дължимо премийно плащане. Ако това не е включено в ставката, работодателят трябва да предостави за работа в неделя едно или повече от следните: надбавка, увеличение на заплащането за отработените часове в неделя или платен отпуск.

Наетото лице има право на почивка от 15 минути след 4,5-часов период на работа, както и на почивка от 30 минути в случай на изработени повече от 6 часа, което може да включва първата 15-минутна почивка. Тези почивки не се заплащат и не са част от работното време.

Какви документи трябва да съхранява работодателят?

Всички работодатели трябва да съхраняват подробна документация във връзка с всички служители. Работодателят трябва да съхранява тези документи за срок от 3 години. Несъхраняването на следните документи е престъпление и може да доведе до наказателно преследване:

- ▶ Регистрационен номер на работодателя в данъчната администрация
- ▶ Имена, адреси и лични номера на публичната служба (PPSN) на наетите лица
- ▶ Дати на започване/прекратяване на трудовото правоотношение
- ▶ Писмени условия на работа/договор и писмена декларация с петте основни условия
- ▶ Данни за годишния отпуск и ползваните официални празници
- ▶ Работно време (вкл. начален и краен час)
- ▶ Данни за платежните ведомости и фишове за заплати
- ▶ Регистър на всички служители на възраст под 18 години
- ▶ Данни за всички предоставени храна и настаняване
- ▶ Разрешения за работа или доказателство за специално имиграционно разрешение, позволяващо на граждани на държави извън ЕИП да работят

Тази документация може да бъде изискана в случай на разследване, проведено от инспектор на Комисията за отношенията на работното място.

Ако сте работодател, нашият [Регистър на работодателите](#) е на Ваше разположение, за да Ви помогне да поддържате основната документация, изисквана от закона, и може да бъде изтеглен безплатно от нашия уебсайт.

Какво друго е необходимо да знам, ако идвам да работя в Ирландия?

Ако сте гражданин на държава извън ЕИП, може да Ви е необходимо разрешение за работа.

Гражданите на държави извън ЕИП, освен в някои специфични случаи, се нуждаят от разрешение за работа, за да извършват трудова дейност в Ирландия. ЕИП (Европейско икономическо пространство) включва държавите — членки на Европейския съюз, Исландия, Норвегия и Лихтенщайн.

Заявленията за разрешения за работа са предмет на законодателството относно разрешенията за заетост, в което се определят критериите, които трябва да бъдат изпълнени, в зависимост от условията за наемане на работа и вида на разрешението за работа, за което се кандидатства. Понастоящем в Ирландия не се издава разрешение за работа в ситуации на сезонна заетост.

Издаването и управлението на разрешения за работа от името на държавата се извършва от отдел „Разрешения за работа“ към Министерството на предприемачеството, търговията и заетостта в неговите офиси в Earlsfort Centre, Lower Hatch Street, Dublin 2, DO2 PWO1.

Допълнителна информация във връзка с разрешенията за работа (кой се нуждае от разрешение, как се кандидатства, такси и т.н.) можете да намерите в [раздел „Разрешения за работа“](#) на уебсайта на Министерството на предприемачеството, търговията и заетостта.

Служителите и работодателите трябва да използват онлайн портала, когато подават заявления за ново разрешение за работа или за подновяване на вече издадено разрешение. Онлайн порталът е достъпен на: <https://epos.djei.ie/>

За да работите в Ирландия, трябва да имате личен номер на публичната служба (PPSN) и да сте регистрирани за облагане в данъчната администрация.

Вашият PPSN е уникален номер, който Ви е предоставен, за да Ви помогне да получите достъп до социални помощи и който трябва да представите на работодателя при започване на работа. Информация как да получите PPSN можете да намерите на уебсайта [gov.ie](http://www.gov.ie) — [Get a Personal Public Service \(PPS\) Number \(www.gov.ie\)](http://www.gov.ie)

След като получите PPSN, можете да се регистрирате в данъчната администрация чрез следната връзка [myAccount \(ros.ie\)](http://ros.ie)

Жалби

Жалби във връзка с трудовите права и равенството следва да се подават до Комисията за отношенията на работното място. Жалбите могат да доведат до изслушване от съдия или проверка от инспектор на Комисията за трудови отношения (WRC).

Жалби, свързани с въпроси по отношение на здравето и безопасността на работното място, следва да се подават до органа по безопасност и здраве (HSA).

Често задавани въпроси (ЧЗВ)

Какво се случва, ако съществува несигурност дали дадено лице е служител?

Въпросът дали дадено лице е служител обикновено се установява чрез позоваване на разпоредбите на действащото трудово законодателство и на установеното договорно право. Използването на наименования като „Au Pair“ или други описания на договорености между страните по споразумението сами по себе си не означават, че не съществува трудов договор. Ако дадено лице изпълнява дейност за друго лице в замяна на заплащане, най-вероятно между тях съществува договорно правоотношение.

Ако има съмнения дали лицето е наето или е самостоятелно заето лице, можете да потърсите насоки в **Кодекса за определяне на статута на наето или самостоятелно заето лице**.

Ако плащам на служителя си 150 EUR на седмица, колко часа може да работи той/тя?

За да се изчислят максималните часове, в които служителят може да работи законно при законоустановената минимална ставка и за да бъде спазен Законът за националното минимално възнаграждение, брутното възнаграждение плюс съответното обезщетение за храна и/или настаняване трябва да бъде разделено на съответното национално минимално възнаграждение за служителя. Съхраняването на данни за отработените часове е правно задължение за работодателите.

Работата, надхвърляща часовете, посочени в таблицата, представлява нарушение на Закона за националното минимално възнаграждение.

Възраст	При самостоятелно осигурени настаняване и храна
Под 18 години	18.96 часа
18 години	16.59 часа.
19 години	14.74 часа.
Национално минимално възнаграждение	13.27 часа.

Тази таблица се отнася само за разрешеното работно време при съответните минимални ставки; това не ограничава работодателите и служителите да договорят ставка на заплащане, надвишаваща законоустановената минимална ставка.

Бих искал/а да обсъдя ситуацията си с някого, но без работодателят ми да разбере?

Инспекторите от Комисията за отношенията на работното място (WRC) обсъждат всички жалби на сезонни работници при спазване на поверителност и, ако е необходимо, анонимност. Всички действия, които биха наложили на работника или служителя да се идентифицира пред работодателя си, се извършват само със съгласието на служителя. Служителите могат да се свържат с WRC на телефон 0818 80 80 90 или по електронна поща inspection@workplacereactions.ie

Други полезни контакти могат да бъдат:

Бюрото за информация за гражданите, което има офиси в цялата страна, предоставя информация за обществените услуги и права и можете да се свържете с него по телефон на 0761 07 4000 (от понеделник до петък, от 9 до 20 ч.) или на: www.citizensinformation.ie/en/

Организации на работниците мигранти, например Център за правата на мигрантите на Ирландия (01 889 7570 или info@mrci.ie), които могат да предоставят информация и помощ.

EURES Ирландия (Европейски служби по заетостта) е част от мрежата от над 1000 съветници на EURES в Европа. Съветниците на EURES предоставят информация, насоки и услуги за наемане на работа както на търсещите работа, така и на работодателите, които се интересуват от европейския пазар на труда. Съветниците на EURES предоставят съвети и услуги за намиране на работа преди заминаването на мобилните работници, които идват да работят в Ирландия.

Преди да заминете за Ирландия, първо трябва да се запознаете с възможностите за работа в Ирландия и да потърсите съвет и информация преди заминаването от [съветник на EURES](#) във Вашата страна и един от [съветниците на EURES](#) в Ирландия.

Гражданите на ЕС или ЕИП имат свободен достъп до услугите на [ирландската служба по заетостта](#) (обърнете внимание, че за да ползвате някоя от услугите, предлагани от Intreo, може да се изисква личен номер на публичната служба (PPS)).

Допълнителна информация е достъпна на www.euresireland.ie

Координати за връзка/допълнителна информация

Комисия за отношенията на работното място

www.workplacerelations.ie

Тел.: 0818 80 80 90

Чуждестранните обаждания следва да са до телефон +353 59 917 8990

Орган по безопасност и здраве www.hsa.ie

Тел.: 0818289 389 (от 9,00. до 17,00 ч., от понеделник до петък)

Ел. поща: wcu@hsa.ie

Чуждестранните обаждания следва да са до телефон +353 1 614 7000

Извън работно време функционира служба за спешно реагиране. В случай на сериозно нараняване/смъртен случай извън стандартното работно време (9,00 — 12,30 ч.) обаждателите се могат да звънят на 0818 289 389, откъдето ще бъдат пренасочени към полицията (Garda Síochána), която от своя страна ще уведоми старши инспектор от Органа по безопасност и здраве.

Последна актуализация — юли 2021 г.

